

Beskydy pod lupou

Reg. č: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008251

Z živočišné říše II

Z živočišné říše II

PRE/POST-TEST

Vypracuj vstupní test. V závěru vzdělávacího programu vypracuj ten samý test.

Umísti „X“ do kolonky ANO, NE	ANO	NE
Sojka patří mezi pěvce.		
Datel černý patří mezi stěhovavé ptáčky.		
Ostříž lesní dosahuje rychlosti letu až 100 km/h.		
Krmiví ptáci se rodí opeření.		
Tetřev hlušec se živí borůvkami.		
Králíček obecný váží 30 g.		
Kulíšek nejmenší je naši nejmenší sovou.		
Krkavec velký patří mezi pěvce.		
Váha hnízda čápa bílého dosahuje hmotnosti až 1 tuny.		
Pušťík obecný staví hnízda v korunách stromů.		
Pušťík bělavý patří mezi druhou největší sovou v ČR.		
Výr velký váží až 2,7 kg.		
Tetřev hlušec staví hnízda na stromech.		
Brhlík lesní je tažný pták.		

PL 1 Ekosystém lesa

Lesem se nese bubnování. Datlík tříprstý oznamuje, že je ve svém teritoriu. Je tady hodně starých odumřelých stromů, ve kterých se rozmnožuje kůrovec – jeho největší pochoutka...

Úloha č. 1 Přiřaď k obrázkům typické vlastnosti přirozeného smíšeného lesa (P) a umělého (U – smrkové monokultury).

- Poškození půdního krytu lesnickou technikou, eroze půdy.
- Velké zastoupení živočišných a rostlinných druhů.
- Stromy stejného stáří.
- Malé množství tlejícího dřeva.
- Hnízdní dutiny.
- Tlející dřevo.
- Odumírající stromy.
- Stromy stejného druhu.
- Malé zastoupení živočišných a rostlinných druhů.
- Semenačky stromků vyrůstající na rozpadajícím se dřevě.

Úloha č. 2 Ekosystém lesa byl původně nejrozšířenějším ekosystémem na území Beskyd. Prodělal ovšem řadu změn způsobených lidskou činností.

Doplň jednotlivé typy smíšených lesů či monokultur (některé se dnes vyskytují jen vzácně):

D_B_H_BŘ_NY

B_Č_NY

J_DLO_UČINY

HO_S_É SM_ČIN_

Úloha č. 3 Jsem pro toto znění: V současné době tvoří na území naší republiky většinu lesních porostů kulturní lesy. Jsou to tzv.:

L_SY UM_LÉ

Úloha č. 4 Mezi nejzachovalejší přirozené lesy v Moravskoslezských Beskydech patří prales Mionší – chráněn na ploše 179 hektarů. Patří mezi NPR.

Víš, co tato zkratka znamená? Dopln chybějící písmenka:

N_RO_NÍ_Ř_ROD_Í_EZ_RV_CE

2 Dravci Beskyd

Ve snaze najít vhodný strom napadený lýkožroutem se datlík tříprstý dostal až na kraj lesa. Na vrcholku jednoho smrku seděla káně lesní, která sledovala okolní pole a louku. Datlík si oddechl – tady mu nebezpečí nehrozí...

Úloha č. 1 Odhadni správnost tvrzení. (Napiš ANO, NE)

Tvrzení	Odhad	Správné řešení
Rychlost ostříže ve vodorovném letu je 180 km/h.		
Ostříž má dvakrát lepší zrak než člověk.		
Ostříž patří mezi ptáky stálé.		
Latinské rodové jméno ostříže je FALCO.		

Úloha č. 2 Přiřaď k vyobrazeným ptákům jejich názvy, poté je spoj s textem.

jestřáb lesní	káně lesní	poštolka obecná	ostříž lesní
---------------	------------	-----------------	--------------

<p>2</p> <p>Nejhojnější dravec. Rozmanité vzory od černohnědé po bílou. Živí se hlodavci a jinými drobnými živočichy. Hnízdo si staví na stromech.</p>	<p>1</p> 	<p>2</p> 	<p>3</p> <p>Má bílou spodinu těla s černými proužky. Loví lesní ptáky, v zimě také hlodavce a králíky. Kořist vyhlíží z krytého stanoviště.</p>
<p>4</p> <p>Velikost holuba, zašpičatělé konce křídel a delší ocas. Rezavohnědé zbarvení zad. Třepotají se nad lovištěm, po zahlédnutí kořisti střemhlavě útočí.</p>	 <p>3</p>	 <p>4</p>	<p>1</p> <p>Nejrychlejší ptačí druh. Hlava černo-bílá s výrazným černým vousem. Loví ve vzduchu ptáky, ale i hmyz. Nestaví svoje hnízda.</p>

PL 3 Ptáci v pralese – běhavka

Úloha: Podle pokynů vyučujícího doplň chybějící slova.

Prales patří k nejznámějším rezervacím v Moravskoslezských Beskydech a svou rozlohou ha k největším pralesům v České republice. Nachází se na hřebeni a přilehlých příkrých svazích vrcholů Úplaz (949,6 m), Velká Polana () a (883 m) exponovaných k východu a západu, s lesními loukami, pramenisky a v jihovýchodní části i drobnými skalkami. Leží v nadmořské výšce 720 až 950 m, zhruba 9 km jihozápadně od Jablunkova mezi obcemi a . Severní a západní okraj rezervace ve vzdálenosti asi 0,5 až 1 km obtéká říčka .

Rezervace je také součástí Ptačí oblasti Beskydy. Ptačí oblast zaujímá rozlohu přibližně třetiny a leží v její severní části. V národní přírodní rezervaci Mionší bylo pozorováno 110 druhů obratlovců, z toho 73 druhů ptáků.

Na pralesovitý porost s doupnými stromy je vázána řada druhů ptáků, hnízdí zde např. kriticky ohrožený druh fauny ČR , silně ohrožený datlík tříprstý, strakapoud , kulíšek nejmenší, sýc rousný, holub doupňák, jeřábek lesní, lejsek malý, a černý.

Z dalších význačných druhů ptáků zde žijí (*Dryocopus martius*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), (*Corvus corax*), žluna šedá (*Picus canus*) aj.

Do padesátých let 20. stol. se zde vyskytoval i (*Tetrao urogallus*).

PL 4 Vetřelec

Datlík se vylekal. V dále uviděl dravce vzhledem připomínajícího krahujce. Ale vzápětí se uklidnil: „To je jenom kukačka!“ Chvilí pozoroval, jak samička kukačky nepozorovaně snesla vejce do hnízda červenky a odletěla...

Úloha č. 1 Prohlédni si obrázky a vyprávěj kukaččin příběh:

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

.....
.....

.....
.....
.....
.....

.....

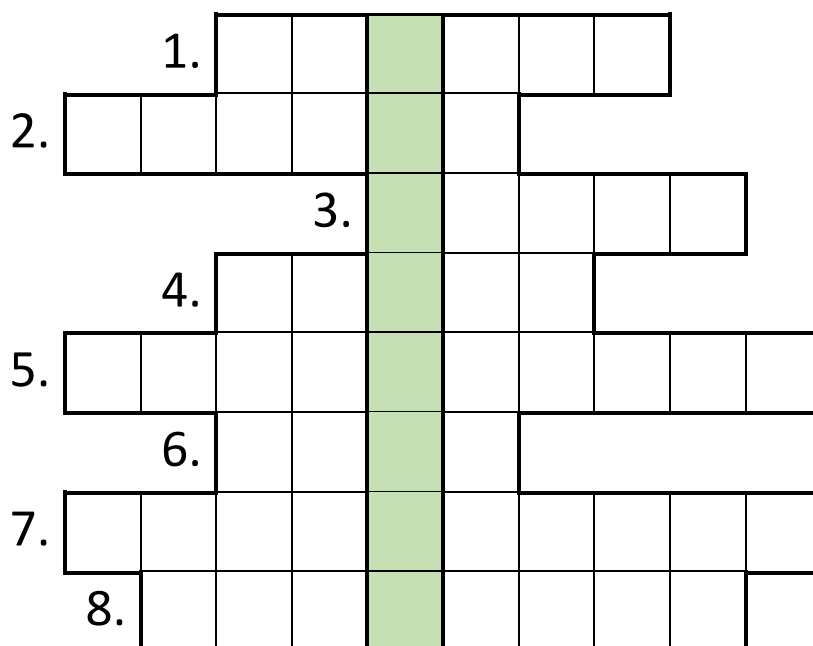
Úloha č. 2 Přečti a porovnej se svým příběhem:

Počátkem května je z lesů slyšet kukání samečků kukačky obecné. Kukačka si nestaví hnízdo a nežije v párech. Svá vejce snáší do hnízd drobných pěvců, většinou jedno vejce do jednoho hnízda. Její mládě rychle roste a vyhazuje z hnízda vejce nebo mláďata hostitele. Kukačka má robustní tělo, mírně zahnutý a v koutcích velmi široký zobák je přizpůsoben sbírání hmyzu (motýlích housenek včetně chlupatých, kterým se jiní ptáci vyhýbají).

Kukačka je stěhovavá a zákonem chráněna!

Křížovka: Tajenka ti prozradí důvod, proč čerstvě vylíhnuté kukačky vyhazují z hnízda všechno kolem sebe.

1. Zakřivený zobák jí slouží k rozevírání šupin smrkových šišek, aby se dostala k semenům. (..... obecná)
2. Druh lesů, ve kterých rostou jenom buky.
3. Nejrychlejší dravý pták. (..... stěhovavý)
4. Lidově přezdíváný „doktor lesa“. (..... černý)
5. strom: má široké ploché listy.
6. Dravý pták, jenž v beskydských lesích vystupuje nejhojněji. (..... lesní)
7. Šplhavec s červenou skvrnou na hlavičce. (..... velký)
8. strom: Má listy podobné jehličkám nebo šupinkám.

PL 5 Není slepice jako slepice

Datlík se spokojeně usadil na starém rozpadajícím se stromě, když tu se najednou ve vysoké trávě pod ním začalo něco černého pohybovat. Datlík se zaradoval, protože hned poznal vzácného ptáka, kterého už dávno neviděl...

Úloha č. 1 Najdi v osmisměrce živočichy a rostliny. Tajenka ti odpoví na otázku:

S	M	R	K	L	E	T	A	D	V	P
S	H		K	D	B	U	K	Ý	K	U
B	O	R	O	R	A	L	R	A	Á	Š
R	Z	V	S	O	K	B	O		N	T
H	Y	D	A	Z	J		A	K	Ě	Í
L	M	U	V	D	O	P	Á	Č	O	K
Í	H	B		Í	S	M	E	C	H	S
K	D	U	O	P	A	K	A	R	T	S

Brhlík | buk | čáp | datel | drozd | dub | káně | kos |
mech | hmyz | puščík | smrk | sojka | sokol | sova | výr.

Který řád ptáků má zástupce převážně ne příliš dobrých letců trávících hodně času na zemi, kde si hledají potravu a většinou i hnízdí?

--	--	--	--	--	--	--	--

Úloha č. 2 Najdi v každém řádku pojmy, které nepatří mezi ostatní.

bažant obecný | koroptev polní | labuť velká | páv korunkatý
perlička kropenatá | kur domácí | krůta domácí | holub domácí | krocan domácí
křepelka polní | kachna divoká | jeřábek lesní | tetřívka obecná

PL 6 Kde bydlím?

Úloha: Vystřihni obrázky a přiřaď obrázky ptáků k jejich hnízdům a vajíčkům.

<p>A</p> 	<p>B</p>
<p>C</p> 	<p>D</p>
<p>E</p> 	<p>F</p>

1. Brhlík lesní

2. Puštík obecný

3. Lejsek malý

4. Čáp černý

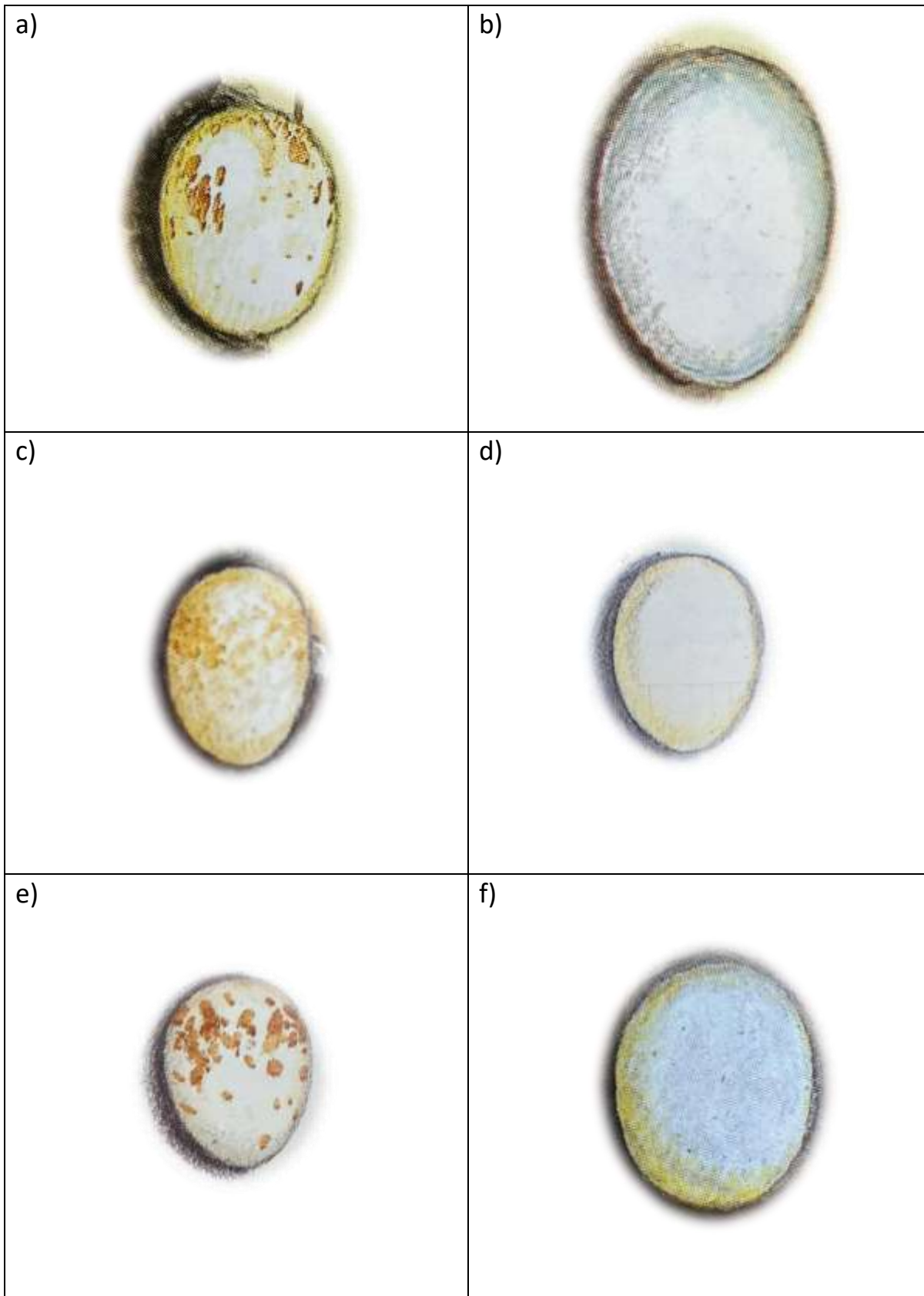

5. Káně lesní

6. Datel černý

PL 7 Kdopak tu byl?

Datlík letěl hluboko do lesa za svými příbuznými šplhavci. Překvapilo ho podivné ticho. Nezahlédl ani jednoho ptáka. Znamená to, že tu žádní nejsou? Datlík ovšem věděl, že jich tady je hodně. Jak to poznal?

Úloha č. 1 Rozlušti šifru a poznáš odpověď:

1					2					3					4					5				
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
A	B	C	D	E	F	G	H	CH	I	J	K	L	M	N	O	P	R	S	T	U	V	Y	Z	Ž

Odpověď:

4	4	1	5	4	4	5	1		4	4	4	4	5
2	1	2	3	5	1	2	5		4	5	1	2	3

První stopa:

4	1	4	1		4	4	4	1	3	1	4	4	5	1	1
2	5	3	1		4	5	3	1	2	1	2	1	1	4	1

Druhá stopa: potravní otvory po ...

1	1	4	3	4	5	2
4	1	5	3	1	2	5

a třísky pod stromem

Třetí stopa:

3	4	4	5	5	3	4	5	1	3	2		5	3	5	3	5
2	3	1	1	5	2	1	2	1	5	5		5	3	1	5	3

Čtvrtá stopa stopa:

5	5	5	4	5	3	5		4	4	5	5
2	3	2	3	5	2	3		4	1	2	3

Pátá stopa stopa: hromada šišek pod stromem a...

3	4	5	1	1	3	2	3	1
2	1	2	1	4	3	5	5	1

Úloha č. 2 Víš, co je to kovadlina?

Nápověda: Pozorně si přečti následující text, prohlédni si obrázky a podtrhni odpověď na tuto otázku.

Nalezneme-li velké množství rozklovaných rozježených šišek s nepravidelně rozsekanými šupinami většinou u paty stromu, ocitli jsme se u „strakapoudí kovárny“. Tak nazýváme místo, kde zejména strakapoud velký dobývá z plodů olejnatá semena. Poslední šiška bývá většinou ještě zaklesnutá v kůře v místě, kterému říkáme kovadlina. Tam si ji strakapoud upevňuje špičkou ven, aby ji mohl pohodlně opracovat zobákem. Někteří strakapoudi a brhlík lesní si v kůře dělají malé štěrby, kam upevňují oříšky. Vlašské ořechy a lískové oříšky jsou vyhledávanou potravou šplhavců, brhlíků a jiných ptáků.

PL 8 Šedá královna

Datlík se dál pohyboval po lese a v šiml si, že na větvi starého buku sedí něco překrásného.

Datlík: „A vy jste kdo? Šedá královna lesa?“

Uralka: „Já jsem ta druhá největší sova Beskyd, lidé mě nazývají puštíkem bělavým aneb uralka.“

Datlík: „A když jsi sova, jak to, že jsi přes den vzhůru?“

Uralka: „My uralky jsme někdy aktivní i přes den.“

Víš o tom že:

Sovy nedokáží rozložit kosti, proto v jejich vývržku nalezneme lebky (myši), žebra a další. Běháky a prsty mají sovy opeřené. Sovy polykají drobnou kořist celou.

Úloha č.1

Spoj text se správným obrázkem.

A

B

C

D

Puštík obecný je nejběžnější sova Beskyd. Jeho váha se pohybuje okolo 470g. Základní barva je popelavě šedá, hnědá až červenohnědá.

Kalous ušatý je charakteristický svými peřovými oušky a oranžovými očmi. Jeho váha je kolem 250g.

Jsem nejmenší sovička. Mám krásné jméno, jsem kulíšek nejmenší. Jelikož by mě ostatní mohli sníst, bojím se houkat pozdě v noci. Moje váha se pohybuje okolo 58 g

Jsem králem noci. Jsem největší sova, která žije u nás v lesích. Mám rád skalnaté území, kde mam svůj klid. Moje váha se pohybuje o kolo 2,7 kg.

PL 9 Tajemství ptačích per

Datlík: „ Ty i já máme jinak zbarvená pírka, proč pak to je?“

Tetřev: „Někteří ptáci mají své zbarvení, které jim slouží jako ochrana před predátory. Například moje slepička je nevýrazná, aby dokázala uchránit naše potomky před predátory. Ovšem já mám krásně zbarvené pírka, abych se v tobě námluv líbil samičkám.“

Víš že:

Ptačí pera nelouží pouze k létání? Mají mnoho funkcí např. tepelná izolace, námluvy, odolnost proti vodě a další.

Úloha č. 1

Poznáš, komu patří? K tomuto úkolu, můžeš použít atlas ptáků.

Bažant obecný

Výr velký

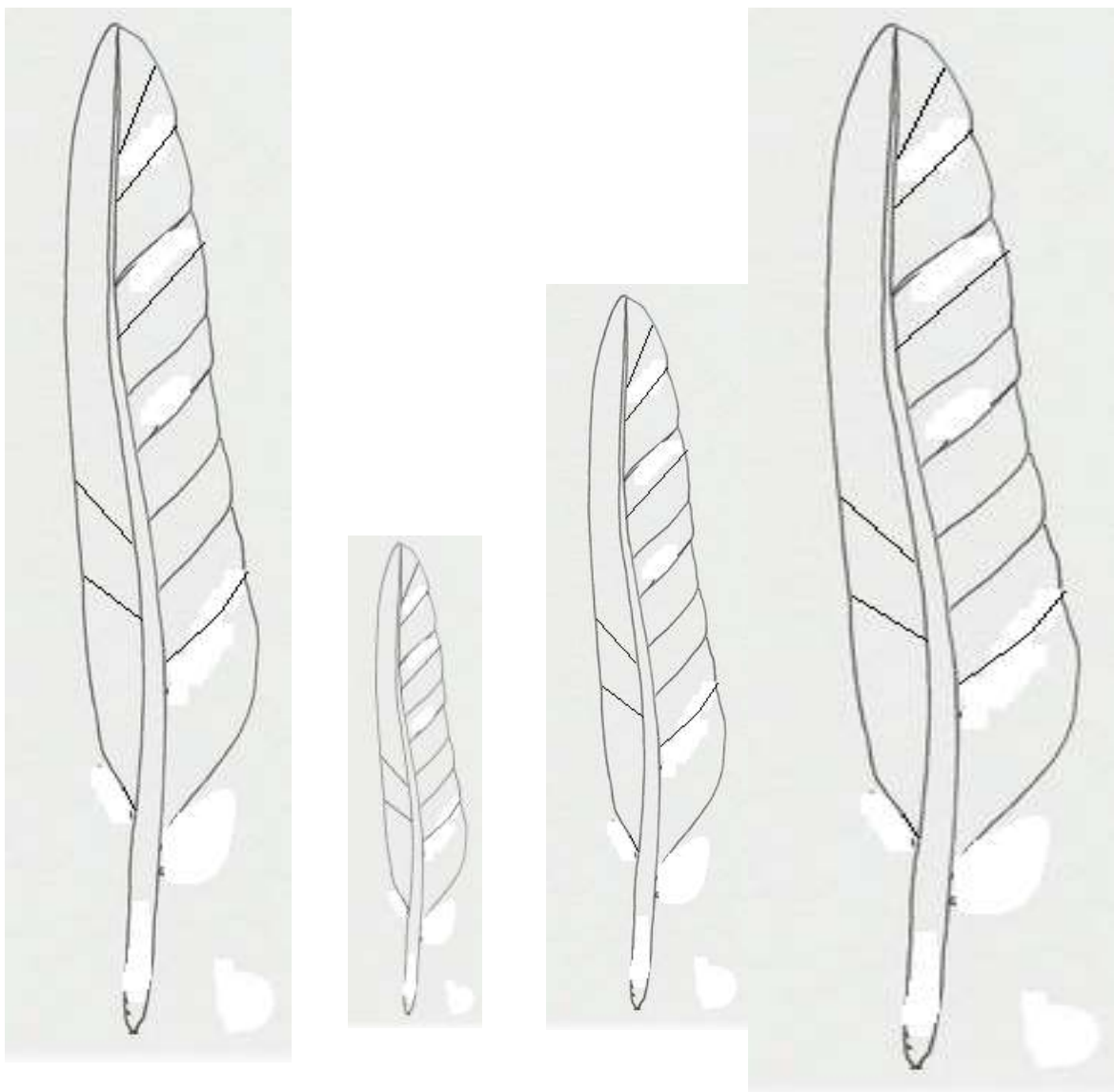
Strakapoud velký

Sojka obecná

Úloha č. 2

Vystřihni 3 pírka, vybarvi je podle skutečnosti a rozstříhej okraje podle předlohy. Poté pírko nalep na šablonu a pod ní napiš název ptáčka.

PL 10 Lesní tajemství

Datlík si také všimnul i většího živočicha sedícího na zemi. „Kdopak jsi“ zeptal se ho. „Já jsem prosím pěkně jeřábek lesní.“ „Nevíš, co se to tady s tím našim lesem stalo?“ – zeptal se datlík.

Jeřábek: „Přišli lidé a odvezli si s sebou naše stromy, já teď tady mám málo obživy, podívej se jen, co zbylo tady z toho bylinného patra.“

Datlík se zadíval na ten vykácený les a všiml si, že dole pod smrkem se něco pohybuje.

Úloha č. 1 Zde napiš, jaké druhy ptáků jsi viděl v terénu. Dokážeš vyhledat a napsat i latinské názvy?

Český název	Latinský název

Úloha č. 2

Napiš, jaké další druhy živočichů jsi viděl v terénu a dokážeš k nim přiřadit, do jakého lesního patra patří?

Kořenové patro	Mechové patro	Bylinné patro	Keřové patro	Stromové patro

Jméno živočicha	Lesní patro

Úloha č. 3

Rozeznáš naše dravce? Můžeš použít atlas ptáků.

Spoj název ptáčka s částí jeho těla.

A

Krahujec obecný

C

Jestřáb lesní

Káně lesní

Poštołka obecná

B

D

PL 11 Černý princ

Datlík: „Hele vidíš tam toho rytíře?“

Tetřev: „Kde, ukaž?“

Datlík: „No musíš se podívat vejš.“

Tetřev: „Ten je krásný, jak má krásnou zbroj. Kdo to je?“

Datlík: „No myslím, že je to ten, ten *Ciconia nigra*...nebo tak nějak.“

Krkavec: ozval se v dáli další černý princ „*Ciconia nigra* tak je to správně. „

Úloha č. 1

Vylušti, kdo je to tím černým princem *Ciconia nigra*

	1	2	3	4	5
M	A	B	C	D	E
R	F	G	H	I	J
K	K	L	M	N	O
E	P	R	S	T	U
V	V	W	X	Y	Z

R5	E3	M5	K3		M2	E2	K5	M4	R4	V1	V4		E1	E4	M1	K1	

M3	M1	E1		M3	M5	E2	K4	V4	

1

2

Úloha č. 2

Vylušti názvy ptáčků a spoj je s danými obrázky.

	1	2	3	4	5
M	A	B	C	D	E
R	F	G	H	I	J
K	K	L	M	N	O
E	P	R	S	T	U
V	V	W	X	Y	Z

A

1										
	E3	E4	E2	M1	K1	M1	E1	K5	E5	M4

B

2					
	V5	K2	E5	K4	M1

3								
	E1	K5	E3	E4	K5	K2	K1	M1

C

4				
	K1	M1	K4	M5

D

5							
	R5	M5	E3	E4	E2	M1	M2

E

Úloha č. 3

Poslechni si hlasy ptáků a zakroužkuj správnou odpověď.

- žluna zelená, strakapoud velký, čáp, černý, krkavec velký
- žluna zelená, strakapoud velký, čáp, černý, krkavec velký
- žluna zelená, strakapoud velký, čáp, černý, krkavec velký

PL 12 Ptačí záložka

1. Vystříhni si šablonu.
2. Na svrchní část nalep vybranou siluetu, kterou ti dá vyučující. Pod siluetu napiš český a latinský název.
3. Otoč šablonu a do horní části nalep správný obrázek ptáčka podle své siluety.
4. Najdi správný text ke svému ptáčkovi a poté najdi na obrázku správnou potravu.
5. Šablonu zalaminuj a vlož pomocí děrovačky provázek.
6. Fotografie, texty a siluety ti předá vyučující.

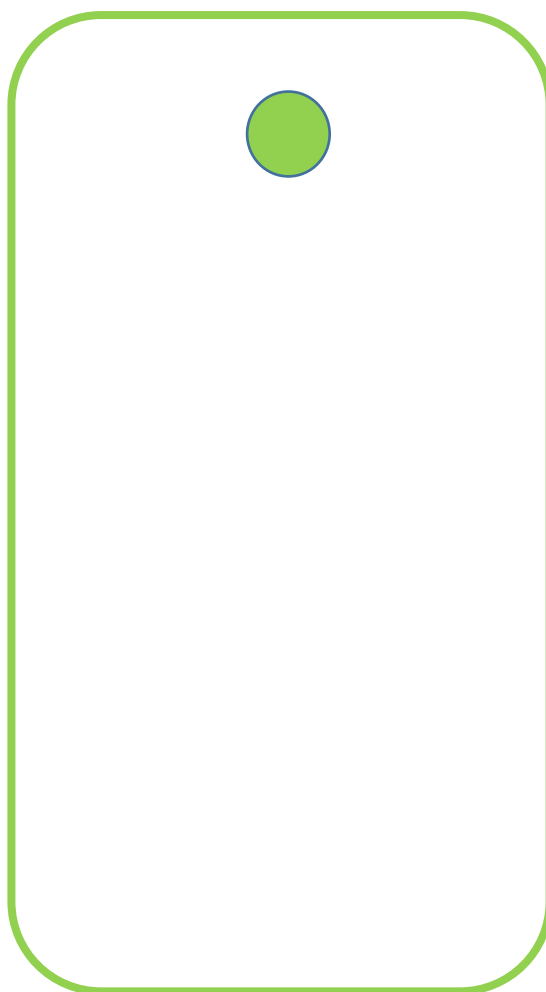

VZOR

Patřím do čeledi jestřábovitých. Rozpětí křídel mám do 136 cm a dožívám se 26 let. Mám rád hraboše, ještěrky, ryby, mršiny a obojživelníky. Hnízda si stavím v korunách stromů.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PL 13 Život v lesní hrabance

Datlík se zadíval na ten vykácený les a všiml si, že dole pod smrkem se něco pohybuje.

Datlík: „Kdopak jsi?“

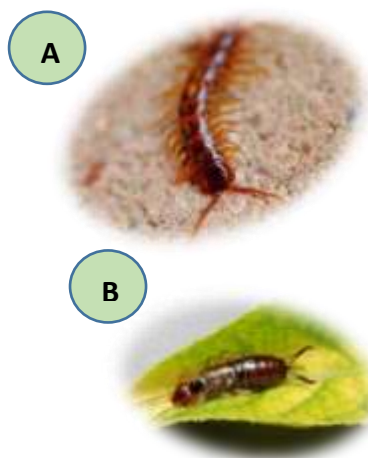
„Já jsem prosím králíček obecný, jsem nejmenším ptáčkem v tomto lese, písk.“ „Sbírám si tady v hrabance svou potravu“

Víte že:

Několik našich lesních ptáčků hledá svou potravu v lesní hrabance např. králíček obecný se živí různým hmyzem nebo sýkora parukářka vybírá z hrabanky žížaly a červy.

Úloha č. 1

Vyhledej lesní hrabanku a vyznač si provázkem čtverec o velikosti 50x50cm. Poté hrabanku z čtverce umísti do prosivadla (stačí i hrubý cedíník) a prosej hrabanku. Prosetou hrabanku umísti na bílé prostěradlo a zkus určit živočichy, které jsi našel.

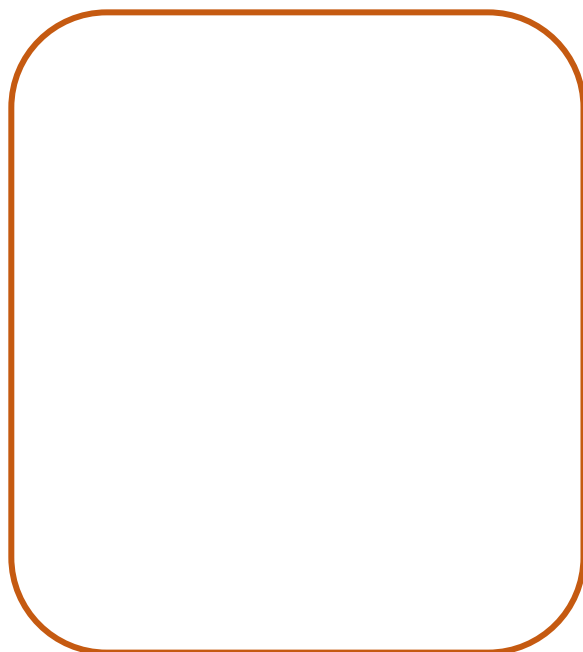
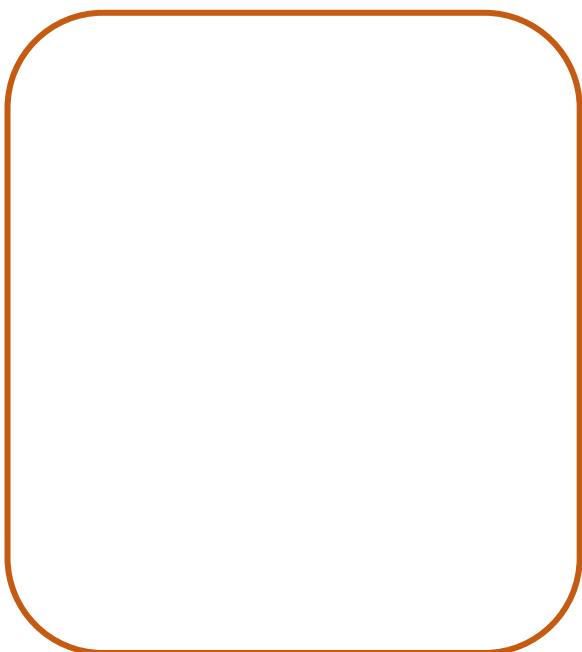

Druh	Čí jsem potrava?

Úloha č. 2

Dokážeš překreslit 2 živočichy, které jsi našel v hrabance? Napiš jejich názvy.

PL 14 Kdo jsem

Datlík: „Tak schválně tetřeve co sis zapamatoval o tom našem lese?“

Datlík „Poznáš jednotlivé druhy? Tak si pojd' zahrát jednu hru.“

Úloha č. 1 Kdo jsem

Spoj text s obrázkem a k ptáčkovi zkus připojit jeho potravu.

Jsem krásná bílá královna. Létám velmi potichu a dobře vidím v noci. Moje drápy jsou velice ostré a svou kořit slupnu celou.

A

Jsem velký pták o velikosti krocana. Svá hnízda si stavím na zemi, ale přes noc spím na stromě. Jsem špatný letec a živím se semeny a bobulemi.

B

Patřím mezi šplhavce. Mám krásné černé peří a červenou skvrnu na hlavě. Lidé o mě říkají, že jsem léčitel stromů.

C

Patřím mezi nejmenší ptáčky, kteří žijí v ČR. Nejčastěji se vyskytují v jehličnatých lesích.

E

F

G

H

PL 15 Stromy

- A) Vystřihni si čtyři šablony.
- B) Najdi fotografie ptáčků, které ti dá vyučující, a vyber 4 druhů ptáků, kteří patří na tvůj strom.
- C) Najdi správný text ke svým druhům ptáčků. Texty ti dá vyučující.
- D) Ptáčka nalep na svrchní okénko šablony, tu přelož podél dělicí čáry, nalep text do políčka „text“ a poté vlep do prázdného políčka na strom.
- E) Pokud si nejsi jistý, jaký druh patří na jaký strom, můžeš použít Atlas ptáků.
- F) Nakresli potravu ke svým druhům ptáčků.
- G) Pokud ti zbyde čas, můžeš vyhledat a napsat latinský název daného druhu.

Na svrchní stranu nalep obrázek.	Text nalep zde a ze spodní strany nalep do prázdného okénka na strom.
----------------------------------	---

Na svrchní stranu nalep obrázek.	Text nalep zde a ze spodní strany nalep do prázdného okénka na strom.
----------------------------------	---

Na svrchní stranu nalep obrázek.	Text nalep zde a ze spodní strany nalep do prázdného okénka na strom.
----------------------------------	---

Na svrchní stranu nalep obrázek.	Text nalep zde a ze spodní strany nalep do prázdného okénka na strom.
----------------------------------	---

